

GITP PAO

Cursus Emotieregulatie en geweld in het gezin

ontstaan, beloop, diagnostiek, indicatiestelling, taxatie en behandeling

Docenten Maryke Wolters en Judith Yntema.

!! Lees [hier](#) een recent interview met Judith Yntema over een thema dat aan de orde komt in de cursus.

Kernpunten cursus

- In elke fase van de ontwikkeling kunnen zich emotieregulatie problemen voordoen. Kennis van de normale ontwikkeling van het individu helpt om de ernst van de problemen beter te kunnen inschatten en waar nodig aan te pakken.
- Afhankelijk van de ontwikkelingsfase waarin ze zich voordoen, vragen emotieregulatieproblemen om verschillende aanpak. Verschillende methoden van diagnostiek zijn hiervoor bruikbaar en noodzakelijk.
- Kennis van bestaande interventies en behandelingen en ervaring met de belangrijkste methodieken helpen om te komen tot een gedegen indicatiestelling en verwijzing.
- Kennis van het effect van geweld in het gezin op de gehechtheidsontwikkeling van kinderen.
- Risicotaxatie van geweld in het gezin.
- Diagnostiek en indicatiestelling bij emotieregulatieproblemen en geweld in het gezin.
- Kennis van verschillende behandelvormen bij emotieregulatieproblemen en geweld in het gezin.

Inleiding

Als emoties niet goed herkend worden bij jezelf of onvoldoende of onhandig geuit geworden, kan dat problemen geven in het dagelijks functioneren. Wanneer dit vaker gebeurt of steeds bij dezelfde soort emotie (bijvoorbeeld vaker bij verdriet of bij boosheid) kan men spreken van emotieregulatieproblemen. Iemand reageert bijvoorbeeld heel heftig op iets omdat hij het gevoel heeft overspoeld te worden door emoties. Of iemand houdt zich juist steeds in, reageert nauwelijks op emotionele situaties, omdat ze krampachtig probeert de controle niet te verliezen over haar emoties.

Emotieregulatie problemen vormen een symptoom of kenmerk van verschillende andere stoornissen en problemen (bijvoorbeeld bij persoonlijkheidsproblematiek), maar vormen vaak ook de basis voor latere psychische problemen (bijvoorbeeld voor angst- en stemmingsklachten).

Het begrip emotieregulatieproblematiek wordt gebruikt als een verzamelnaam voor alle problemen die zich kunnen voordoen op het gebied van emoties waarnemen, herkennen en uiten of beheersen.

In de hulpverlening van zowel jeugdigen als volwassenen is het belangrijk om problemen in de emotieregulatie af te zetten tegen wat bekend is over de normale emotionele ontwikkeling. Wanneer zijn emotionele problemen normaal en wanneer zijn ze een indicatie dat er meer aan de hand is? Wanneer grijp je in en wat is dan de beste aanpak? Belangrijk is kennis van verschillende oorzaken van emotieregulatie problemen, ervaring in het doen van gedegen diagnostiek en het herkennen van de risicofactoren. En vaardigheid in het bepalen wat nodig is aan behandeling of begeleiding om de problemen aan te pakken of te leren beheersen.

Dat geweld in het gezin directe gevolgen heeft voor de ouder-kind relatie en daarmee de hechting negatief beïnvloedt, was al langer bekend. Recent onderzoek toont aan dat de gevolgen van vroege traumatisering op de ontwikkeling van kinderen verder gaan. Vanuit ontwikkelingspsychologisch perspectief is hechtingsproblematiek een belangrijke voorspeller van psychopathologie op latere leeftijd. Het stoppen van het geweld en het herstellen van de ouder-kind relatie verbetert de ontwikkeling van gehechtheid en werkt zo beschermend. In Nederland wordt vanwege dit inzicht steeds meer gestreefd naar het voorkomen van uithuisplaatsing of *tijdelijke* uithuisplaatsing. Het kind zal dus in veel gevallen terug gaan naar het gezin van herkomst. Dit vergroot de noodzaak voor behandeling vanuit dit perspectief. Daarbij is gedegen diagnostiek naar de rol van zowel risicofactoren als beschermende factoren van belang om te begrijpen hoe deze factoren in de interactie tussen kind en opvoeder bijdragen aan de (on)veiligheid in het gezin. Wat betreft de risicofactoren moet gedacht worden aan zowel (het getuige zijn van) huiselijk geweld als kindermishandeling (emotioneel, fysiek en verwaarlozing).

Doelstelling(en)

Na afloop van deze cursus bent u in staat emotieregulatie problemen bij zowel jeugdigen als volwassenen te plaatsen in een ontwikkelingspsychologisch perspectief. U bent beter in staat een inschatting te maken van de ernst van de problematiek. U heeft kennis van het ontstaan van emotieregulatie problemen en weet welke interventies voor zowel jeugdigen als volwassenen geschikt zijn voor het behandelen ervan. Tenslotte heeft u geoefend met casuïstiek op het terrein van emotieregulatie problemen. Met betrekking tot het onderwerp 'geweld in het gezin' bent u aan het einde van deze gehele cursus in staat om geweld in

gezinnen te (h)erkennen, te taxeren en bent u in staat om adequaat te handelen in het belang van de veiligheid van het kind.

Specifiek:

- Bent u beter in staat om verschillende geweldspatronen te onderscheiden.
- Heeft u kennis van verschillende risicofactoren die de gezonde ontwikkeling van het kind kunnen beïnvloeden.
- Kunt u een globale taxatie van geweld in het gezin uitvoeren.
- Heeft u geoefend met verschillende gesprekstechnieken voor het bespreken van – vermoedens van - onveiligheid in het gezin.
- Bent u beter in staat indicaties voor begeleiding en behandeling te stellen.

Werkwijze

Voorafgaand aan de bijeenkomsten bestudeer je de opgegeven literatuur. De opgegeven literatuur wordt elke bijeenkomst besproken. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij voor 1 bijeenkomst een deel van de literatuur voorbereiden en hierover een korte verdiepende presentatie voorbereiden. De presentatie telt mee voor de eindtoets. De verschillende thema's worden ingeleid door de docenten en geïllustreerd met praktijkvoorbeelden en video. U oefent aan de hand van casuïstiek en via rollenspel, plenair en in subgroepen. U brengt eigen casussen in voor bespreking in de cursus. U krijgt opdrachten voor toepassing in uw eigen praktijksituatie. U moet rekening houden met een tijdsinvestering van 6 uur per cursusdag voor literatuurstudie en opdrachten.